

Foto uit het verleden

Nelis de Ruijter

Hij kijkt ons recht in de ogen, iets vrolijk en afwachtend aan. Een brilletje met ovale glazen op zijn grote neus en oren, korte witte haren op een kalend hoofd en een grote witte snor. Onder een donker colbert zien we een wit hemd met gestreepte das. Op alle foto's die ik van hem ken draagt hij een pak met das.

De foto is een uitsnede van een kleine foto waarop in zijn rechterhand een wandelstok te zien is en in de linkerhand waarschijnlijk een sigaar.

Mijn overgrootvader, Nelis de Ruijter, geboren in Amsterdam. Een volgens mijn vader, goede vakman als timmerman.

Wanneer ik hem op mijn beeldscherm zie staan, krijg ik verlangen met hem te kunnen praten over wat hij heeft meegemaakt, maar dat zal nooit gebeuren....

Nelis zoals iedereen hem kende, wordt geboren in 1865 als oudste kind in het smidsgezin van Jan de Ruijter en Maria Jutte. Nelis wordt aangegeven als Cornelius Johannes, vernoemd naar zijn opa en vader. Het jonge gezin woont dan aan de Hoogte van de Kadijk 555, iets ten noorden van Artis.

Nelis krijgt nog vijf broers en vijf zussen. Tot 1875 woonde de kleine Nelis met ouders en broertjes en zusjes op zes verschillende adressen in Amsterdam. Heel normaal in die tijd. Vader Jan krijgt waarschijnlijk regelmatig ander werk en daar moet je wel te voet kunnen komen.

Op bijna tienjarige leeftijd verhuist Nelis mee naar Nieuwer Amstel, grenzend aan Amsterdam.

In mei 1885 wordt Nelis ingelijfd bij de Nationale Militie bij het 2^e Regiment Vesting-Artillerie. Een half jaar later wordt hij bevorderd tot korporaal.

Op verzoek wordt hij driekwart jaar later weer soldaat. Volgens het militaire stamboek is hij zestien maanden als militair actief en een jaar later nog een keer een maand.

Uit het stamboek weten we dat Nelis blauwe ogen en blond haar had. In mei 1892 wordt Nelis met bewijs van goed gedrag, uit hoofde van diensteindiging ontslagen.

In november 1892 vinden we Nelis terug in Amsterdam, wonend in een kosthuis. Binnen vier jaar verhuist hij vijf keer. In juni 1896 vertrekt hij naar Wageningen. Uit overlevering weten we dat hij daar als timmerman werkt aan de nieuwbouw van de landbouwhogeschool.

Nelis heeft in Amsterdam verkering gekregen met Heintje Berends uit Zetten, die in de buurt als dienstbode werkt. Ze trouwen twee maanden later en in 1898, ze hebben dan inmiddels een dochter, gaan ze terug naar Amsterdam. Na zeven verhuizingen en vijf geboortes verhuizen ze via Naarden naar Homberg-Hochheide (D). Waaruit zou hun inboedel eigenlijk bestaan hebben? Nelis werkt in Homberg als stoker op een verffabriek. Ze krijgen nog twee zonen. Hij blijft langer in Duitsland dan Heintje en hij volgt haar op een later moment naar Zetten. Wanneer dat precies was wordt nog uitgezocht.

Nelis gaat wel eens alleen op vakantie, zoals naar de Ardennen waar de foto gemaakt is.

Na de oorlog wonen ze in de Damstraat, nadat hun huis aan de Molenstraat kapotgeschoten is tijdens market garden. Hij overlijdt, 83 jaar oud, in 1949. Nelis ligt begraven op het kerkhof in Indoornik.